

برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

- ❖ « برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق»
- ❖ به منظور تحکیم نهاد خانواده،
- ❖ کنترل و کاهش طلاق و جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن
- ❖ بر اساس نقشه مهندسی فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ❖ براساس سیاست‌های مواجهه با آسیب‌های اجتماعی

اهداف:

- ❖ توقف نرخ رشد طلاق در سال اول اجرای برنامه
- ❖ کاهش سالانه نرخ طلاق به میزان پنج درصد نسبت به سال قبل در طول سال اجرای برنامه تا پایان سال برنامه ششم (۲۰ درصد در پایان برنامه ششم)

وظایف دستگاه‌ها:

۱- دادگستری:

۱- راه‌اندازی مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده در معیت دادگاه‌های خانواده و ارجاع تمامی دعاوی خانوادگی به این مراکز با همکاری نهادهای ذیربط.

۲- تهیه، تدوین و اجرای دستورالعمل صلاحیت حرفه‌ای تربیت مشاوران ویژه خانواده با همکاری حوزه علمیه و نظام روانشناسی و مشاوره وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر نهادهای ذیربط.

۳- تربیت و به‌کارگیری قضات تخصصی خانواده و قضات مشاور زن.

۴- احیای نقش حکمین قرآنی و کارآمدسازی نهاد داوری در پرونده‌های خانوادگی و اجرای صحیح آن.

۵- الزام دفاتر ثبت ازدواج به دریافت نظر مراکز مشاوره خانواده علاوه بر دریافت نظر مراکز بهداشت برای تنظیم سند ازدواج.

۶- تشکیل شوراهای تخصصی حل اختلافات خانوادگی.

۷- تقویت دفاتر حمایت از حقوق زنان و کودکان در حل و فصل دعاوی خانواده.

۲- دانشگاه علوم پزشکی:

۱- گسترش شمول آزمایش‌های اعتیاد قبل از ازدواج به ترکیبات شایع همچون اکستازی، ترامادول، متادون و ...

۲- تقویت ابزارها و روش‌های تشخیصی آزمایش‌های اعتیاد به ابزارها و روش‌های دارای اعتبار بالاتر .

۳- ارائه آموزش‌ها و خدمات در دوران پس از عقد و ازدواج باتوجه ویژه به پنج سال اول زندگی مشترک براساس سیاست‌های جمعیتی و نقشه مهندسی فرهنگی کشور با بهره‌گیری از مراکز بهداشتی و مراکز مورد تأیید موجود در کشور .

تبصره: سرفصل، محتوی، متون ، کیفیت و نحوه ارائه آموزش‌ها و خدمات مراکز بهداشتی باید به تأیید کمیته منتخب کارگروه برسد .

۴- پوشش بیمه‌ای خدمات سلامت باروری جنسی براساس سیاست‌های جمعیتی کشور .

۵- توسعه و ارتقای مستمر آموزش‌های در آستانه ازدواج مرکز بهداشت ویژه افراد در شرف ازدواج با محوریت مدیریت مؤثر روابط جنسی به همراه اهداء بسته آموزشی و تقویت الزامات قانونی آن .

تبصره- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است هر ۶ ماه یکبار گزارشی از میزان تحقق اجرای راهکارهای فوق‌الذکر را جهت بررسی در صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی، به دبیرخانه این شورا، ارائه نماید».

۳- بهزیستی:

۱- ارایه مشاوره پیش از ازدواج از طریق مراکز مشاوره ازدواج و خانواده واجد صلاحیت با هدف ارتقای آمادگی لازم برای ازدواج .

۲- تربیت مشاورین ویژه خانواده و ازدواج برای بکارگیری در مراکز مشاوره سازمان بهزیستی با رویکرد اسلامی و با استفاده از ظرفیت حوزه و دانشگاه .

۳- پوشش بیمه‌ای مشاوره‌ای زوجین و جوانان جامعه هدف و ارائه خدمات مشاوره‌ای از طریق مراکز مشاوره خانواده ذی صلاح تا حصول تثبیت خانواده .

۴- حمایت‌های آموزشی و مشاوره‌ای از زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی تا تثبیت خانواده .

۵- حمایت های آموزشی و مشاوره‌ای از زنان مطلقه به منظور آماده‌سازی آنان برای ازدواج مجدد و مدیریت مؤثر دوران مجردی همراه با فرزندان آنان .

۶- حمایت های درمانی و کمک به ترک اعتیاد زوجین معتاد منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی تا تثبیت خانواده .

۴- صدا و سیما:

۱- تاکید ویژه بر آموزش آداب و مهارت های زندگی مشترک و تربیت فرزندپروری، مبتنی بر فرهنگ غنی اسلامی- ایرانی در قالب های مختلف برنامه سازی

۲- پخش برنامه های مشاوره محور درباره ازدواج و طلاق به منظور ارتقاء سطح آگاهی های عمومی مورد نیاز و تحکیم بنیان خانواده

۳- طرح پیوسته و مستمر ویژگی های ازدواج آگاهانه، به هنگام، آسان و پایدار به منظور ترغیب جوانان به ازدواج در سنین مناسب

۴- آموزش علمی - کاربردی به عوامل برنامه ساز به ویژه تهیه کنندگان و کارگردان های تخصصی در حوزه ازدواج و خانواده

۵- استفاده بیشتر از ساختار نمایش در موضوعات تحکیم بنیان خانواده و ازدواج آگاهانه، به هنگام، آسان و پایدار و آسیب های ناشی از طلاق

۶- انعکاس فعالیت های مراکز و نهادهای دولتی و غیر دولتی در امر ترویج ازدواج و تحکیم بنیان خانواده

۷- تقویت شبکه های اجتماعی سالم در فضای مجازی و افزایش سواد رسانه ای مخاطبان برای ورود به دنیای مجازی

۸- آشناسازی مخاطبان با تهدیدات شبکه های ماهواره ای و فضای مجازی در موضوع ازدواج و خانواده

۹- چهره سازی افراد و خانواده های تراز جمهوری اسلامی در قالب های مختلف برنامه سازی به ویژه قالب نمایشی

۱۰- تقویت «سازش یافتگی» فردی - اجتماعی به منظور ارتقاء سلامت روان در گستره خانواده با استفاده از برنامه های نمایشی

۱۱- افزایش سهم موضوعات فرهنگی، اجتماعی و تربیتی در شبکه های مختلف رادیویی و تلویزیونی

۱۲- حضور موثر و گسترده رسانه ملی در فضای مجازی در زمینه مسائل خانواده

۱۳- پرهیز از پخش هرگونه برنامه داخلی و خارجی که به قوام و انسجام بنیان خانواده لطمه وارد می سازد.

۱۴- آشنا سازی مخاطبان با اصول تربیت در خانواده با تأکید بر حفظ نقش و جایگاه والدین

۱۵- تقویت و ارتقای نقش و جایگاه شورای تخصصی خانواده در کلیه امور برنامه سازی سازمان صدا و سیما

۱- تهیه و تدوین محتوای آموزشی برای دانش‌آموزان کلیه دوره‌های تحصیلی به منظور آشنایی بیشتر با ویژگی‌ها، کارکردها، نیازها و وظایف خانواده در چارچوب ارزش‌ها و معیارهای اسلامی براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از جمله راهکار ۴-۶ آن.

۲- توانمندسازی و ارتقای آمادگی‌های جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان به‌ویژه دانش‌آموزان دختر و دانش‌آموزان مناطق محروم

۳- تقویت، توسعه و ارتقای کمی و کیفی انجمن اولیاء و مربیان آموزش و پرورش در سراسر کشور

۴- طراحی و اجرای نظام جامع مشاوره و تقویت، توسعه و ارتقای کمی و کیفی هسته‌ها و مراکز مشاوره‌ای آموزش و پرورش در حوزه دانش‌آموزی و خانواده

۵- طراحی و اجرای نظام جامع آموزش خانواده با تأکید بر تحکیم بنیان خانواده، آموزش دانش‌آموزان و والدین، آمادگی برای ازدواج مناسب و پیشگیری از آسیب‌های خانواده متزلزل و بروز طلاق

۶- انجام پژوهش‌های کاربردی به‌روز در حوزه خانواده با اولویت‌های پژوهشی

۷- انتشار محتوای آموزشی و تربیتی غیررسمی مکتوب و مجازی برای دانش‌آموزان، اولیاء، مربیان و معلمان پیرامون موضوع ازدواج و خانواده

۸- تهیه و تدوین کتاب‌های درسی دوره‌های تحصیلی مرتبط با موضوع ازدواج و تحکیم بنیان خانواده

۹- الگوسازی مطلوب برای خانواده تراز جمهوری اسلامی ایران و فرهنگ‌سازی آن در آموزش و پرورش

۱۰- طراحی و اجرای «برنامه ملی همکاری خانه و مدرسه» در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با همکاری نهادهای ذی‌ربط

۶- انتظامی استان :

۱- توسعه پیشگیری اولیه با تأکید بر اجرای طرح مشاوره فعال و سخنرانی‌های آموزشی در محلات، مساجد، مدارس، مترو و سایر اماکن عمومی

۲- ارائه خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی و حمایت از قربانیان جرائم و آسیب‌ها در کانون خانواده با هماهنگی نهادهای خدمات حمایتی

۳- اجرای طرح توسعه و تقویت حرفه‌ای مشاوران و مددکاران و ارتقای تحصیلی آنان با تأکید بر روزآمدی از طریق ارائه بسته‌های آموزشی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و انجام همایش‌های مشارکتی با همکاری مراکز حوزوی و دانشگاهی

۴- رعایت تمامی ضوابط و مقررات مرتبط توسط مشاوران و مددکاران اجتماعی شاغل در ناجا

۵- ایجاد مکان مناسب برای رسیدگی به مراجعان دعاوی و اختلافات خانوادگی به همراه غرفه کودک در دواير مددکاری کلانتری‌ها

۶- گسترش مراکز مشاوره و دواير مددکاری اجتماعی و تسری آن به تمام کلانتری‌ها با اولویت حاشیه شهرها

۷- میانت از شأن زوجین و خودداری از برخوردهای قهری و انتظامی و بکارگیری مددکاران اجتماعی با لباس غیر رسمی (غیر انتظامی) در مراجعات به منازل

۸- برنامه‌ریزی برای ترغیب، تسهیل ازدواج و تحکیم خانواده و ارائه آموزش آداب و مهارت های زندگی در بین کارکنان ناجا

۹- مشارکت در برنامه‌ها و فعالیتهای مربوط به افزایش ازدواج و کاهش طلاق سایر دستگاه‌ها از قبیل تهیه بسته‌های آموزشی، برگزاری سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها، همایش‌ها، فیلم‌ها و مجموعه‌های تلویزیونی

۷- دانشگاه رازی:

۱- تهیه متون آموزشی برای دانشجویان، والدین و مدرسان ایشان با هدف ارتقاء مهارت‌های ازدواج به هنگام، آگاهانه، آسان و پایدار دانشجویان

۲- طراحی و پیاده‌سازی سامانه جامع همسرگزینی در مراکز آموزش عالی با محوریت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری

۳- اجرای مقیاس آمادگی ازدواج آگاهانه، به هنگام، آسان و پایدار ویژه دانشجویان و تقویت و توسعه مراکز مشاوره دانشگاه‌ها به منظور حمایت و پشتیبانی از دانشجویان جامعه هدف

۴- حمایت از دانشجویان متأهل در تخصیص خوابگاه، کار دانشجویی، نقل و انتقال و

تبصره- موارد فوق به وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز اضافه می‌شود.

۸- کمیته امداد امام (ره):

۱- ارائه خدمات شغلی، مشاوره‌ای، بیمه‌ای، مسکن و حمایت‌های خاص بر حسب نیاز به زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانواده تا تثبیت خانواده

۲- حمایت از زنان مطلقه به منظور آماده سازی آنان برای ازدواج بعدی و مدیریت مؤثر دوران مجردی، همراه با فرزندان آنان با هدف پیشگیری از افزایش آسیبهای اجتماعی

۳- ارایه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای پیش از ازدواج به جوانان در آستانه ازدواج خانواده‌های مورد حمایت

۴- ارایه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای به زوجین جوان مورد حمایت

۵- فرهنگسازی، توانمند سازی و تسهیل در امر ازدواج جامعه مورد حمایت

۶- توسعه و تقویت خدمات مددکاری خانواده

۷- بسیج ظرفیت مشارکتهای مردمی و مؤسسات خیریه در امر توسعه ازدواج و تحکیم خانواده

۸- ارایه خدمات حمایتی بر حسب نیاز به زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانواده تا تثبیت خانواده

۹- ایجاد و توسعه شبکه تسهیلگران ازدواج با بهره‌مندی از ظرفیت مشاورین، کارشناسان فرهنگی و مددکاران خانواده

۹- نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها:

۱- راه اندازی سامانه مشاوره برخط برای ارائه مشاوره به دانشجویان با حضور مشاورین مذهبی

۲- برگزاری نشستهای تخصصی و کارگاههای آموزشی ویژه مشاورین و مبلغین با محوریت موضوع احیای « سنت حکمیت و داوری»

۳- برگزاری کارگاههای آموزشی و دوره‌های تربیت مربی به صورت کشوری با هدف به روز رسانی و انتقال اطلاعات، پژوهشها و یافته‌های جدید تحت عنوان « حکمیت به سبک قرآن و عترت» در جهت کاهش طلاق.

۴- سازمان مدیریت و برنامه ریزی:

۱- تدوین احکام مرتبط مورد نیاز این مصوبه در برنامه ششم توسعه

۲- تخصیص اعتبارات لازم برای اجرای این برنامه در بودجه سالیانه دستگاه‌ها

۳- تشکیل دفتر برنامه‌ریزی کلان زنان و خانواده در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

بخش دوم

راهبردها و اقدامات ملی مربوط به خانواده در

نقشه مهندسی فرهنگی

۱. معرفی و ترویج معیارها و شیوه‌های انتخاب همسر بر اساس آموزه‌های دینی و نقد ملاک‌ها و روش‌های ناهنجار در این زمینه با بهره‌مندی از همه ظرفیت‌های موجود بویژه مشاوره خانوادگی و افراد امین.

۲. تسهیل امر شناسایی و همسرگزینی با بهره‌گیری از روش‌های اصیل خانوادگی سنتی و مشورت‌های افراد حقیقی و حقوقی ذیصلاح.

۳. تسهیل ازدواج از طریق نهادها و ساختارهای ذیربط، تأمین مسکن مناسب ویژه زوج‌های جوان، صندوق‌های حمایتی، انواع بیمه‌ها، کمک هزینه‌ها، وام‌های مورد نیاز (ازدواج، جهیزیه، مسکن، اشتغال و ...) و تسهیلات رفاهی ازدواج.

۴. ساماندهی، حمایت و هدایت خیرین امر ازدواج برای تأمین امکانات ضروری ازدواج و ترویج ازدواج‌های ساده، آگاهانه و پایدار

۵. تدوین منشور مشاوره خانواده و توسعه کمی، ارتقای کیفی و اصلاح، سامان‌دهی و نظارت و پایش مراکز مشاوره ازدواج و خانواده و خدمات اجتماعی مبتنی بر مبانی، روش‌ها و فنون اسلامی مشاوره.

۶. حمایت هدفمند مادی و معنوی از ایجاد و فعالیت تشکلهای مردم‌نهاد مروج ازدواج و تشکیل خانواده در سطح ملی و بین‌المللی

۷. ساماندهی، توسعه، عمق‌بخشی و حمایت از تولید و عرضه محصولات فرهنگی، هنری، تبلیغی و آموزشی خانواده مبتنی بر ارزش‌ها و آموزه‌های اسلامی و مرتبط با اهداف این مصوبه

۸. بهره‌گیری از تعامل سازنده خانواده، مدرسه و مسجد در تحکیم خانواده

۹. تدوین و اجرای قوانین و برنامه‌های مشوق دانشجویان و سربازان به ازدواج همچون افزایش مستمری، تخصیص امکانات خوابگاهی، رفاهی، تحصیلی و اشتغال منعطف و محل خدمت و تحصیل متناسب با شرایط زوجین

۱۰. تدوین و اجرای برنامه جامع و فراگیر آموزش و مهارت‌آموزی خانواده

۱۱. شناسایی خلاءهای قانونی، بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با خانواده، تدوین آیین دادرسی ویژه و تضمین اجرای احکام و قوانین

۱۲. برنامه‌ریزی برای توسعه و ارتقای فرهنگی جامعه و اعضای خانواده در خصوص حفظ کرامت، عزت و جایگاه سالمندان با محوریت خانواده و با مشارکت نهادها و دستگاه‌های آموزشی، رسانه‌ای و فرهنگی و تبلیغی دولتی و مردمی، خیرین، نهادهای دینی و شوراهای محلی

۱۳. طراحی و اجرای نظام مشاوره سالمندی و ایجاد نظام خدمات و حمایت‌های خانواده‌محور سالمندی

۱۴. طراحی شبکه‌های اجتماعی و سازوکارهای استفاده از تجربیات سالمندان و برنامه‌ریزی برای حضور و مشارکت آنان در برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی، تفریحی و محلی

۱۵. ارائه مشوق‌هایی همچون معافیت‌های مالیاتی و مرخصی‌ها برای خانواده‌هایی که نگهداری سالمندان و تأمین هزینه‌های آنان را بر عهده می‌گیرند

۱۶. آموزش بهداشت و شیوه زندگی سالم به سالمندان و افزایش آگاهی خانواده‌ها در خصوص تغییرات ناشی از سالمندی و گسترش طب سالمندی و تربیت و ساماندهی مراقبین خانگی سالمندان
۱۷. پیش‌بینی فضاهای اقامتی و طراحی فضاهای شهری و معماری مسکن متناسب با سالمندان
۱۸. بازنگری در قوانین و مقررات مرتبط با موضوع کودک، متناسب با آموزه‌های دین اسلام و مصالح تربیتی کودکان
۱۹. رعایت موازین، احکام و ارزش‌های اصیل اسلامی - ایرانی در معماری خانه و مجتمع‌های مسکونی، شهرسازی و اماکن عمومی به منظور حفظ امنیت اخلاقی و حریم خانه و خانواده و پیش‌بینی الزامات اجرایی آن
۲۰. تهیه و اجرای «پیوست خانواده» و تدوین شاخص‌های ارزیابی وضعیت خانواده در سیاست‌ها، قوانین و برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بویژه برنامه‌های توسعه ۵ ساله
۲۱. ایجاد رشته‌های مربوط به خانواده و پژوهشگاه ملی خانواده و زنان با مأموریت تولید منابع درسی و علمی لازم و هماهنگی و هدایت مراکز علمی و پژوهشی و پژوهش‌های مرتبط با خانواده
۲۲. برنامه‌ریزی برای حفظ حریم امن خانه و خانواده، تأمین امنیت و سلامت مادی و معنوی آن و مقابله با تهدیدات و خطرات جنگ نرم، تهاجم و ابتذال فرهنگی و جلوگیری از واردات، تولید و توزیع کالاها و محصولات ضدفرهنگی.
۲۳. تهیه و اجرای برنامه پیشگیری و مقابله همه جانبه با جرایم خانوادگی و رفتار ظالمانه بین اعضای خانواده.